

Як сказати "Когда я ем, я глух и нем" українською: є аж три варіанти, - науковиця

Ірина Нестерова, Альона Уткіна

17:29, 03.05.26

  3 хв.

Переклад стійких висловів часто потребує не буквального відтворення, а передавання змісту, його емоційного забарвлення, каже філологиня.

Науковиця пояснила, як перекласти українською вислів "когда я ем, я глух и нем" / колаж УНІАН, фото pixabay.com

В [українській мові](#) не завжди існують прямі відповідники російським фразеологізмам. Водночас переклад стійких висловів часто потребує не буквального відтворення, а передавання змісту, його емоційного забарвлення. Кандидат філологічних наук Ірина Черевко розповіла УНІАН, як правильно передати сенс висловів "закон подлости" та "когда я ем, я глух и нем" українською.

Як сказати українською "закон подлости"?

"Цю проблему підіймали у фейсбуці та тіктоці. Так, акторка з дубляжу та тренерка з усного мовлення Вікторія Хмельницька віднайшла відповідник – це "закон паскудства". Як на мене, не зовсім вдалий переклад, адже слово "паскудство", якщо ми візьмемо 11-томний академічний словник української мови, вказане як вульгарне. Існує літературний варіант – "закон прикрості". Але треба врахувати, що не завжди потрібно дослівно перекладати фразеологізм, бо це може порушити його цілісність та образність", - пояснила філологиня.

Також вона зазначила, що під час перекладу фразеологізмів потрібно враховувати ментальність народу та особливості мови. За словами науковиці, у двотомному "Фразеологічному словнику української мови" за редакцією Леоніда Паламарчука, що видав Інститут української мови у 1999 році, зафіксовано такі відповідні фразеологізми: "як на зло", "як на гріх", "як на біду". Ці вислови передають однаковий зміст і вживаються тоді, коли щось стається вкрай невчасно, у найбільш невдалий або незручний момент.

▶ ВІДЕО ДНЯ

Як сказати українською "Когда я ем, я глух и нем"?

Згадана вже Вікторія Хмельницька пропонує відповідники, які вона відшукала у перекладених художніх творах, – "Коли я їм та п'ю, не слухаю і не говорю". Або "Коли я їм та п'ю, глуха й німа стаю" (чи глухий і німий стаю). Проте Ірина Черевко порадила насамперед звернутися до словників.

"У "Російсько-українському тлумачному словнику паремій" за редакцією Жанни Колоїз 2016 року я знайшла аж три відповідники. Перший: "Гуляєш – кричи, сів їсти – мовчи". Другий відповідник: "Коли їсиш – мовчи й не диш". Третій: "Почав обід – мовчу, як кіт", – зазначила філологиня.

"Використовування ж варіанта "Коли я їм, я глухий і німий" не є коректним, бо це калька з російської мови, що не враховує образності вислову та того, яку саме ідею він передає. У наведеному прикладі йдеться про те, що вислів мав на меті передати саме цю думку – правило поведінки чи культурну норму", – додала науковиця.

Також вона зауважила, що подібний вислів є й у французькій мові, проте він має зовсім інший зміст, адже у французькій культурі під час їжі, навпаки, заведено розмовляти.

ДОВІДКА

Ірина Черевко

старший науковий співробітник
відділу української мови
Інституту українознавства
ім. І. Крип'якевича НАН України

Кандидат філологічних наук. Закінчила з відзнакою філологічний факультет Львівського національного університету ім. І. Франка та аспірантуру Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. У 2006 році захистила кандидатську дисертацію, присвячену фразеологізмам в українських пам'ятках XVI–XVII ст. Працює в Інституті українознавства з 2002 року, бере участь в укладанні "Словника української мови XVI – першої половини XVII ст.". Також є членкинею Наукового товариства імені Шевченка та з 2023 року викладачкою в НУ «Львівська політехніка».

Вас також можуть зацікавити новини:

- [На пенсію можна вийти раніше навіть без пільг: юристка пояснила нюанси законодавства](#)
- [Відстрочки деяким студентам можуть скасувати, - нардеп](#)
- [Чи можна змінити прізвище на будь-яке і скільки це коштує: відповідь юриста](#)

ДОПОМОЖІТЬ ПРОЄКТУ

ПІДТРИМАЙТЕ НАС

Читати УНІАН в Telegram

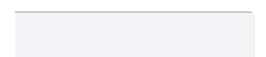
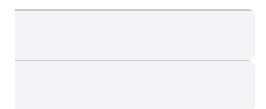
Читати УНІАН в

Viber

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

[Війна в Україні](#) · [Наталія Мосейчук +](#) · [Мобілізація чоловіків 50+ з 1 травня](#) · [Відстрочка від мобілізації з 1 травня](#) · [Кому не загрожує мобілізація з 1 травня](#) · [Хто з чоловіків може виїхати за кордон 2026](#)

[Новини України](#) · [Пільги для чорнобильців](#) · [Новини Дніпра](#) · [Коли літні канікули 2026](#) · [Новини Харкова](#) · [Що зміниться з 1 травня](#) · [Новини Львова](#) · [Бронь від мобілізації з 1 травня 2026](#) · [Новини Києва](#) · [Пільги для УБД та членів їхніх сімей](#) · [Новини Одеси](#)

З НАС

І
зм, я глух и
варіанти, -

Новини економіки · Курс долара · Курс євро · Курс валют · Укрзалізниця ·
Всі доплати до пенсії в Україні 2026 · Чи входить декрет до стажу · Біткоіни-курс ·
Тарифи на електроенергію · Чи входить навчання у виші до трудового стажу ·
Яка пенсія у держслужбовців з 1 травня · Тарифи на газ ·
Пенсія по інвалідності 2 групи

Прогноз погоди · Синоптик · Погода Київ · Магнітні бурі · Погода на тиждень ·
Прогноз погоди на травень 2026 · Погода на місяць · Погода на завтра

Гороскоп · Місячний календар на травень 2026 · Гороскоп на сьогодні ·
Гороскоп на завтра · Гороскоп на тиждень

Лайфхаки · Найкращі засоби для чищення м'яких меблів ·
Як правильно варити горох до м'якості · Як перевірити морозиво на натуральність ·
Як відмити дуже брудну мікрохвильовку · Як перевірити - сир чи сирний продукт

Яке сьогодні свято · Календар свят у травні за новим стилем ·
Вихідні на травневі свята 2026

Lite · Рецепт · Стосунки · Зірки · Холостяк 2025 · Кіно · Лайфхаки ·
Місячний календар стрижок на травень 2026 · Астрологія · Мода ·
Модний манікюр 2026 · Свята · Магнітні бурі ·
Які джинси роблять фігуру стрункішою

Сад-город · Чи можна ламати бузок, щоб краще ріс · Що посадити від бур'янів ·
Чим обробити сад в травні · Профілактика від чорної плямистості троянд ·
Календар посіву на травень 2026 · Найкращі сорти малини для посадки ·
Чим підгодувати агрус · Які приємні запахи відлякують гризунів ·
Що посадити та як доглядати за городом у травні · Як позбутися кульбаб на газоні ·
Як прищипувати перець · Як врятувати садові дерева від омели ·
Що покласти в лунку під час посадки картоплі

Рецепти · Ленивий медовик · Варення з кульбаб · Ліниві вареники ·
Йогуртовий торт з полуницею

Правила користування сайтом · **Політика конфіденційності** · **Про нас** · **Редакційна політика**
соцмережах

била: ВВС
з війну в Ірані

залетів
-

і 1 сірник, щоб
я перевірки IQ

іна
їх виборів

Реклама

що в будинку
и 7 найкращих

: Рибам -
м - знайомство

ізвище на
є: відповідь

16:19 Удар по Пермі: випалено 70%
нафтоперекачувальної станції, -
супутникові знімки

16:15 Чому кохання зводить з розуму: 3
дивні відкриття вчених про наші почуття

16:01 Росіяни хочуть скопіювати українське ноу-хау із літаючими "авіаносцями", - ЗМІ

15:58 США все наполегливіше намагаються вирвати Кавказ із-під російського впливу, – Bloomberg

15:55 Захопимо негайно: Трамп пригрозив відправити авіаносець Abraham Lincoln до Куби

15:47 Що робити, якщо вкрали телефон: інструкція для Android та iPhone

15:40 На борту були пускова установка і ракети: ССО розкрили подробиці удару по носію "Калібрів"

15:31 США продовжили термін служби свого найстарішого десантного корабля, і на це є причини

15:16 Уряд поставив нереалістичний план щодо захисту електропідстанцій, - нардеп

15:10 4 дати народження людей, наділених мудрістю від Бога

15:01 Сто разів поміняється: синоптиkinя Діденко розповіла про погоду на найближчі дні

14:45 Поблизу Антонівського мосту українські морпіхи взяли у полон російських десантників

14:40 "Не один із нас": боєць ЗСУ два тижні прожив у російському бліндажі, - The Guardian

14:37 Зростання цін на добрива стає передвісником світового голоду, – ЗМІ

14:37 Мінус носій "Калібрів": Зеленський заявив про ураження ще одного російського корабля

14:14 У Повітряних силах розкрили, скільки відсотків цілей збивають дрони-перехоплювачі

14:14 Принц Вільям та Кейт Міддлтон показали 11-річну доньку (відео)

Реклама

14:12 Песков побачив вигоду для Росії в українських ударах по її нафтових об'єктах

14:11 Секрет міцного здоров'я: чому італійці додають оливкову олію до всього і живуть довше

14:07 10 мільйонів сонячних панелей у Сахарі змінюють пустелю до невпізнання

14:00 Це тільки перша фаза: дипломат спрогнозував ріст цін на тлі війни в Ірані

14:00 Свинячі відбивні вийдуть м'якими та соковитими, як у ресторані: як їх потрібно смажити

14:00 Пень прибрають за 1 день без викорчовування: про цей супер-спосіб знають одиниці

13:41 У Польщі багато пенсіонерів відмовляються від своїх квартир в обмін на догляд: яка причина

13:20 Волкер розповів, які гарантії безпеки має обрати Україна до вступу в НАТО

13:11 LELÉKA поїхала на "Євробачення-2026" та зізналася, з ким буде виступати на сцені

13:10 Люди все частіше відмовляються від туалетного паперу: що приходить йому на заміну

13:06 Дрони уразили порт та дорогий комплекс ППО в Ленінградській області

13:02 Чому у людей є брови: пояснення біолога

13:00 Чому не можна кидати зчеплення та повертати кермо до упору: як працюють механізми в авто

12:38 РФ після тривалої перерви масово застосувала один зі своїх дронів: Флеш назвав мету

12:30 Переможниця "Холостяка-13" розповіла про труднощі материнства

12:29 Важливіші за НПЗ: експерт про удари України по російських портах

12:16 Битва за Часів Яр: Forbes розкрив, чому Росія досі не може захопити місто

11:58 Що корисніше для здоров'я - сочевиця чи нут: вчені дали остаточну відповідь

11:43 У Німеччині безкоштовно віддають

будинок на 200 квадратних метрів, але є важливий нюанс

11:40 Фреймут вперше за довгий час показала молодших дітей: який вигляд вони мають зараз (фото)

Реклама

11:34 Дипломатичний постріл на найвищому рівні: експерт оцінив реалістичність загрози з Білорусі

11:28 Вчені назвали продукт, який природно знижує рівень цукру в крові

11:14 Популярний український співак емоційно висловився про співпрацю з Тіною Кароль

11:14 **Оновлено** Росіяни вдарили по АЗС на Дніпропетровщині: серед поранених дитина та вагітна жінка (фото)

11:00 Їхня отрута вб'є навіть слона: ТОП-10 найтоксичніших тварин у світі

10:55 Схожі на казкових істот: в Одеську область прилетіли дивовижні блискучі птахи (відео)

10:54 Росія просунулася поблизу Костянтинівки: в DeepState розкрили деталі

10:31 Карти з'явилися доволі козирні: дипломат про страхи Путіна щодо 9 травня

10:30 НАТО розпадається: The Times назвало головну загрозу виведення військ США з Німеччини

10:19 Скорочення військ США у Німеччині: The Sunday Times пояснило, що стоїть за цим рішенням

10:19 Запечена курка, як у ресторані: розкрито головний секрет приготування

09:58 План Трампа вивести війська з Німеччини може зазнати краху: Fox News розкрив причини

09:41 Скільки коштуватимуть 100 доларів в Україні: прогноз банкіра до 10 травня

09:38 ЗСУ уразили два танкери РФ у Новоросійську: Зеленський показав відео

09:37 В Ірландії тисячі українців можуть залишитися без даху над головою: в чому причина

09:33 Соратники Трампа назвали сигналом для Путіна вивід військ США з Німеччини

09:30 Він йшов по телевізору 72 роки: який серіал "випередив" навіть "Санта-Барбару"

09:12 Росія атакувала житлові будинки та порт Одещини: є загиблі та поранені

08:55 У квітні росіяни втратили більше територій, ніж захопили, – ISW

08:49 11 видів горіхів та насіння з найвищим вмістом магнію для здоров'я серця

Реклама

08:20 Гороскоп на 3 травня за картами Таро: Терезам - щирість, Водоліям - критика

08:15 3 травня до України прийде 20-градусне тепло

08:13 Китай катастрофічно випередив США у війні дронів і домінує в Україні та Ірані, – WSJ

08:10 Гороскоп на 3 травня: Левам - важливий вибір, Стрільцям - навести лад

08:00 На пенсію можна вийти раніше навіть без пільг: юристка пояснила нюанси законодавства

07:49 Названо 13 електромобілів, запас ходу яких перевищує заявлені показники

07:26 Трамп всерйоз планує нові воєнні дії проти Ірану, – Axios

06:00 3 травня: Феодосія Печерського та Марфа Розсадниця - 5 заборон цього дня

05:53 Курс долара та євро сьогодні: скільки коштує валюта в Україні 3 травня

05:45 Складна головоломка з сірниками: на пошук відповіді у вас є лиш 7 секунд

05:00 У якої професії 3 травня свято: прикмети дня, чого не можна робити вдома

04:32 Що вибрати на перекус: чим відрізняється гарбузове насіння від кеш'ю

03:30 США втрачають надію: літак NASA встановив унікальний рекорд, який не можуть побити 22 роки

03:11 Вчені знайшли новий спосіб шукати воду під поверхнею Марса

03:10 Китайські вчені знайшли спосіб генерувати електроенергію з крапель дощу

02:55 "Виведемо набагато більше": Трамп зробив заяву про скорочення військ США в Європі

02:44 Майстер маскуванню: цей восьминіг здатний імітувати 13 різних видів

02:33 ЄС обговорює "нестандартні" сценарії членства України, – FT

02:24 300 днів сонця та 18 пляжів на вибір: ця прихована перлина Іспанії варта відвідування

01:54 Удари по НПЗ та портах не призвели до падіння експорту російської нафти, – WSJ

01:40 Найкращі телевізори для світлих кімнат: 5 моделей, які не бояться сонячного світла

01:39 Росіяни активізувалися під Куп'янськом, їм зіграли на руку два фактори, - Трегубов

00:58 Федоренко розкрив стратегію знекровлення російської військової машини

00:50 Німеччина відреагувала на скорочення військової присутності США в Європі

00:40 Експортний провал: майбутнє російського Су-57 підсумували двома словами

00:19 Іран пропонує США тимчасову угоду щодо Ормузької протоки, – Reuters

00:06 У США вирішили створити ядерну бомбу спеціально для однієї цілі в РФ, - ЗМІ

02 травня, субота

23:54 Стане вашою улюбленою вечерею: кулінар поділилася рецептом ніжної тосканської курки

23:53 США продадуть країнам Близького Сходу зброї на понад \$8 млрд, - CNN

23:27 Українець розповів, чому у Південній Кореї європейцю "неможливо жити"

23:26 Росіяни накопичують техніку і сили на півдні Покровська: у ДШВ розкрили деталі

23:22 Іран допустив можливість відновлення конфлікту зі США, – CNN

22:50 Як очистити кеш Google Chrome: простий посібник для прискорення роботи браузера

22:32 "До 9 травня прозвітують про захоплення Сумщини": у ЗСУ відреагували на "взяття" Миропілля

22:28 Чоловік підсипав отруту в банки з дитячим харчуванням у магазинах трьох країн ЄС, – ЗМІ

Реклама

22:17 Українці старіють на 10–15 років швидше, ніж раніше: медики пояснили причини

22:05 Іран скорочує видобуток нафти через морську блокаду США, але є нюанс, – Bloomberg

22:04 Пентагон вперше допустив агентів ШІ до роботи з документами під грифом "секретно"

22:02 Експерт пояснив українську стратегію ударів по Росії

22:01 Гороскоп на тиждень: Овнам – гордість, Стрільцям – розібратися у почуттях

21:58 Смерть без шуму: вчені нарешті розгадали, як це озеро за одну ніч вбило 1800 людей

21:55 У Польщі за невідомих обставин вбили українця, – ЗМІ

21:11 Названо 5 автомобілів, які найбільше страждають від іржі

21:03 Ось що насправді вбиває твої стосунки: нумерологи ошелешили правдою

20:47 Китай офіційно "скасував" санкції США щодо своїх нафтових гігантів, – Bloomberg

20:41 Після "перемоги" над Іраном Трамп думає про ще одну війну, – Politico

20:19 Вчені знайшли "код безсмертя" у найстарішої істоти планети

20:11 Ніколи не працює сам: чому цей авіаносець США завжди оточений есмінцями

20:06 Власник онлайн-казино влаштував весілля з українською моделлю в Каннах

за 6 мільйонів доларів, – ЗМІ

20:06 Переговори між Україною та Грецією щодо морських дронів зайшли в глухий кут, – Euractiv

20:01 Відстрочки деяким студентам можуть скасувати, – нардеп

19:34 Помилки у приготуванні страв із медом: як не зіпсувати вечерю та солодкий продукт

19:31 Дівчина випробувала круїз "тільки для дорослих" і розповіла про враження

19:30 Що означає номер вашого будинку чи квартири: яке число вважається щасливим

19:11 Зеленський запровадив санкції проти экс-голови ОП Андрія Богдана

Реклама

19:05 Facebook Messenger закрили на комп'ютерах: що сталося і куди тепер заходити

19:00 Російська економіка котиться на дно: ВВП падає, а бізнес намагається вижити, – CNN

18:45 Словаччина підтримає амбіції України стати членом ЄС: Фіцо здивував несподіваною заявою

18:27 Ефект від ударів по НПЗ в Росії, ймовірно, менший, ніж усі очікують, – ABC News

18:24 Як зробити дуже смачні шоколадні мафіни: кондитерка розкрила секрет

18:20 Який процесор купити у 2026 році для ігор: названо найкращі моделі на будь-який бюджет

17:55 У Росії на смерть збили зірку команди КВН "Утомленные солнцем"

17:55 "Велика несподіванка": журналіст назвав ім'я нового головного тренера збірної України

17:55 Як правильно готувати м'ятеї:
розкрито секрети ідеальної страви

17:53 Замок, який гнив 30 років,
виставили на продаж у Португалії за €1,35
млн (фото)

17:47 В уряді пообіцяли розібратися із
заброньованими "качками" в спортзалах

17:45 Яке місце за столом вам підходить:
простий тест розкриє приховані соціальні
навички

17:32 Відома українська акторка
зізналася, чому насправді збільшила груди

17:30 Apple не стане піднімати ціни на
нові iPhone 18 Pro, але є підступ

**17:26 Росіяни поступово просуваються
до Костянтинівки: бої досягли околиць
міста, - Reuters**

17:19 Що пити для зниження
холестерину: дієтологиня назвала продукт
№1

17:13 Завтра буде ще тепліше: синоптик
порадувала українців прогнозом на неділю

17:02 Росіяни більше не довірятимуть
словам Путіна про "спокійну" ситуацію в
країні, – Подоляк

17:01 "Найкраще знають, як воювати":
Сунак пояснив, що допомога Україні – це
не благодійність

**16:54 Чому Лиманський напрямок такий
важливий: Трегубов розкрив плани Росії**

Реклама

16:19 За два місяці війни в Ірані майже всі
країни стали "лузерами", – CNN

16:16 Зачіски з 70-х знову в моді: 5
стрижок, які будуть всюди влітку-2026
(фото)

16:14 Чому в природі не існує блакитних
ссявців: зоологиня пояснила, в чому
справа

16:01 На кордоні з Білоруссю зафіксовано нетипову активність, – Зеленський

15:59 Жан Беленюк і Парвіз Насібов проведуть свої перші поєдинки у змішаних єдиноборствах

15:58 **УНІАН** Нова нафтова реальність: на чию користь ОАЕ виходить з ОПЕК

15:51 44-річний студент Педан чесно відповів на зауваження про бронь від мобілізації

15:33 Через високі ціни на авіапаливо у США припинив діяльність відомий лоукостер

15:23 Зеленський запросив Фіцо приїхати до Києва

15:23 У НАТО заявили про зрушення до "сильнішої Європи" на тлі виведення військ США з Німеччини